

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 21 fra folketingssamlingen 2007-08, 1. samling. Akademiet for de Tekniske Videnskaber fremlagde i maj 2007 en rapport, der viser, at der kan opnås meget positive effekter for folkesundheden ved at ændre den danske moms- og afgiftsstruktur, så afgifterne bliver sat op for usunde fødevarer og momsen bliver fjernet for sunde fødevarer.

Rapporten påviser, at der er betydelige sundhedsmæssige fordele at hente for både individet og samfundet som helhed, ved at det offentlige anvender økonomiske indgreb/incitament. Afgiftsregulering er oplagt for enkelte fødevarer med et højt indhold af fedt eller sukker, der ikke i sig selv er skadelige, men hvor et overforbrug er sundhedsskadeligt. Tilsvarende er økonomiske incitament som afgiftslettelser oplagte, hvis man vil øge forbruget af f.eks. frugt og grønt.

En klassificering af fødevarer i sunde og usunde er ikke ukompliceret, men bør ske med udgangspunkt i de »officielle« kostråd. Det vil udgøre den mest hensigtsmæssige basis for udformningen af økonomiske virkemidler på et ernæringsmæssigt grundlag.

Akademiet for de Tekniske Videnskaber sandsynliggør i deres rapport, at den omlægning af afgifter og moms vil føre til ændringer i forbruget af samme størrelsesorden som de ændringer, der i dag er ønskelige i befolkningens kost i forhold til de officielle kostråd.

På længere sigt vil en sådan regulering medføre samfundsøkonomiske gevinster. På kort sigt vil der dog være tale om et provenutab på op imod 2 mia. kr.

Institut for Miljøvurdering påviste i 2006 i rapporten »Fødevarers miljøeffekter - det politiske ansvar og det personlige valg«, at valg af sund kost også vil give en markant miljømæssig gevinst. Forslagsstillerne vil yderligere understøtte dette ved ekstraordinært at sætte momsen ned på økologiske produkter.

Ændrede afgifter – og dermed ændrede fødevarerpriser – er et virkningsfuldt middel, som naturligtvis vil indebære økonomiske konsekvenser for forbrugere. Det vil være forbrugere med lave indtægter, som vil have de største økonomiske gevinster og den største sundhedsmæssige gevinst ved en omlægning af forbrugsvaner.

Økonomiske virkemidler bør ikke anvendes alene, men i samspil med andre virkemidler som oplysning, undervisning og ernæringsmærkning. Indførelsen af gratis sund økologisk mad i skoler og daginstitutioner er også et vigtigt led i en forandring af menneskers spisevaner.

Inden økonomiske virkemidler tages i brug, bør der gennemføres mere nøjagtige beregninger af afgiftsændringernes størrelse og placering for at sikre, at afgiftsændringerne får de ønskede virkninger.

Det er baggrunden for, at forslagsstillerne foreslår, at ændringerne først skal have virkning fra udgangen af 2008.